

ไหว้ครู : ระลึกถึงคุณครู

เรียบเรียงจากประสบการณ์โดย...ครูราตรี โพธิ์เต็ง

ถ้าจะกล่าวถึงวันไหว้ครู สำหรับตัวข้าพเจ้าแล้ว มาระลึกถึงความสำคัญของครูก็เมื่อตอนเรียนจบแล้ว มีงานทำ ได้คิดว่าเรามีอาชีพ มีเงินเดือนเลี้ยงลูก เลี้ยงครอบครัว เลี้ยงพ่อแม่ ก็เพราะคุณครูประสิทธิ์ประสาทเราไว้ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมหาวิทยาลัย จำได้ว่าเมื่อครั้งอยู่ชั้นประถม ไปโรงเรียน อ่านหนังสือไม่ออก ครูเรียกไปต่อหนังสือที่โต๊ะครูหน้าชั้นเรียน คอยเอาขนมมาให้ที่โต๊ะ สอนให้สะกดผสมคำ เวลาเขียนก็ใช้กระดาษขนวน กว่าที่จะเขียนได้แต่ละตัวมันยากเย็นแสนเข็ญ มาวันนี้เราอ่านออกเขียนได้ เรียนวิชาชีพ เฉพาะในระดับสูง มีความคิดความอ่าน การงานทุกอย่างเราสามารถคิดได้ ทำได้ แก้ปัญหาได้ เป็นเพราะครูอบรมสั่งสอนมาแท้ ๆ

วันไหว้ครู เป็นประเพณีที่ทำให้เห็นว่า บรรพบุรุษของพวกเรา เห็นความสำคัญของครูมาช้านานแล้ว จึงกำหนดให้วันนี้ขึ้นมา โดยมีจุดประสงค์ให้ทุกคนระลึกถึงคุณของครูบาอาจารย์และแสดงความกตัญญูต่อคุณครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ เพื่อความเป็นสิริมงคลกับตัวลูกศิษย์เอง มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตและในหน้าที่การงาน เป็นคนดีของสังคม ดังพุทธสุภาษิตว่า **“นิมิตต์ สาธุรูปานํ กตัญญูกตเวทิตา (ความเป็นผู้รู้จักบุญคุณ และตอบแทนคุณ เป็นเครื่องหมายของคนดี)”** แล้วอันิสงส์ของการมีความกตัญญู และการตอบแทนบุญคุณเล่า มีอะไรบ้าง อันิสงส์ของการแสดงความกตัญญู พอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ทำให้รักษาคุณความดีเดิมไว้ได้
2. ทำให้สร้างคุณความดีใหม่เพิ่มได้อีก
3. ทำให้เกิดหิริโอตตปปะ (เกรงกลัวและละอายต่อการทำบาป)
4. ทำให้เกิดขันติ
5. ทำให้จิตใจผ่องใส มองโลกในแง่ดี
6. ทำให้เป็นคนน่ารัก น่าเอ็นดู
7. ทำให้มนุษย์และเทวาอารักษ์อยากช่วยเหลือ
8. ทำให้เป็นที่สรรเสริญของบัณฑิต
9. ทำให้เป็นที่นาคบของคนดี
10. ทำให้บรรลุมรรคผลนิพพานได้ง่าย

บางคนอาจจะคิดว่า ที่เขียนถึงวันไหว้ครู ก็เพราะเป็นครูจึงอยากให้นักเรียนไหว้ ลองมานึกดูว่า นักเรียนไหว้ครู แล้วครูจะได้อะไร นักเรียนต่างหากที่ได้ นักเรียนเกิดความรู้สึกดีใหม่ จิตใจเบิกบานแจ่มใสใหม่ รู้สึกอบอุ่นว่าเรามีที่ยึดเหนี่ยว มีบุคคลที่เราเคารพรัก รองจากบิดามารดาใหม่ ข้าพเจ้าเองรู้สึกอย่างนั้นในวันไหว้ครู ก็จะเตรียมดอกไม้สดมาจัดพานดอกไม้และรูปเทียน ถ้ามีดอกไม้อื่นแล้ว ก็จะหาดอกไม้แซม ดอกมะเขือ และหญ้าแพรกมาแซม

เวลาไหว้ครูใจก็จะระลึกว่า ข้าพเจ้าบูชาคุณครูด้วยดอกไม้สด ขอให้มีชีวิตที่สดใส บูชาคุณครูด้วย
ดอกไม้เข็ม ขอให้แก้ปัญหาเฉียบแหลม บูชาคุณครูด้วยดอกมะเขือ ขอให้มีความกตัญญูที่อบน้อมต่อครู บูชาคุณครู
ด้วยหญ้าแพรก ขอให้ข้าพเจ้ามีความอดทน เป็นอยู่และต่อสู้กับอุปสรรคนานาประการได้ แม้ว่าบางครั้งอาจมีความ
ความลำบากในชีวิต และกราบขอขมาครู เมื่อล่วงเกินหรือลบหลู่ท่าน เพราะเกรงว่าชีวิตจะติดขัด

ทุกวันนี้ เมื่อทำบุญกรวดน้ำ ก็จะกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ครูอาจารย์ที่ล่วงลับไปแล้ว ในวันไหว้ครู
เมื่อนักเรียนไหว้ข้าพเจ้าซึ่งเป็นครู ข้าพเจ้าก็ถือโอกาสไหว้ครูอาจารย์ของข้าพเจ้าไปด้วยพร้อม ๆ กัน

วันไหว้ครูปีนี้ ครูขอฝากคำกลอนถึงลูกศิษย์ของครูทุกคนว่า

เห็นแววตา ลูกศิษย์ ไร่เคียงสา
เว็นพ่อแม่ ซึ่งรักเจ้า สุดหัวใจ
เปรียบคุณครู เช่นพ่อแม่ คนที่สอง
พระคุณครู สุกปลั่ง ดั่งแสงเทียน
แม่เหลือขอ ขอบต่อคำ ซ้ำดีต่อ
ลูกเศรษฐี มีเงิน ไม่เป็นไร

อนิจจา เจ้าเคยนึก รู้ลึกไหม
จะมีใคร รักเจ้า เทียมเท่าครู
ศิษย์จึงต้อง เชิดชู ไว้เหนือเศียร
สอนนักเรียน ให้สว่าง ทางปัญญา
เทียนแท่งน้อย คอยอบรม บ่มนิสัย
จะถ่ายทอด ความรู้ให้ ไม่ปิดบัง